

Advies nr 32/2007 van 7 november 2007

Betreft: gebruik van kadastrale gegevens voor statistisch en wetenschappelijk onderzoek.

De Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer;

Gelet op de wet van 8 december 1992 *tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens* (hierna privacywet), inzonderheid artikel 29;

Gelet op het verzoek om advies van de Administrateur-generaal van de Patrimoniumdocumentatie van de FOD Financiën ontvangen op 27/08/2007 en de bijkomende stukken ontvangen op 17, 24 september en 5 oktober 2007;

Gelet op het verslag van mevrouw Salmon;

Brengt op 7/11/2007 het volgend advies uit:

I. Onderwerp en context van de adviesaanvraag

1. Een promovendus van het "Centre de recherche en aménagement du territoire (CREAT)" (onderzoekscentrum voor ruimtelijke ordening) van de Université Catholique de Louvain (UCL) wenst van de FOD financiën een steekproef te krijgen van 2500 personen die in 2005 bouwgrond hebben verworven binnen een straal van 40 km rond Namen waarvan hij ongeveer 1000 personen wil interviewen voor zijn doctoraatsthesis. Het ligt in zijn bedoeling om de verkoopprijzen van onroerend goed te vergelijken met een reeks lokale socio-economische factoren om een beeld te kunnen vormen over de keuze van woonplaats en de aantrekkelijkheid of de perceptie van levenskwaliteit die met een plaats wordt geassocieerd.
2. De onderzoeker van CREAT wil zijn enquête schriftelijk voeren waarbij hij aan de betrokkene een in te vullen vragenlijst zal voorleggen. Die wordt bij de contactbrief gevoegd waarmee het bestuur Patrimoniumdocumentatie van de FOD Financiën de toestemming wil bekomen van de betrokken personen voor hun deelname aan het onderzoek. Als er weinig antwoorden binnenkomen, is het de bedoeling een herinneringsbrief te sturen aan de betrokkenen.
3. De Administrateur-generaal van de Patrimoniumdocumentatie van de FOD Financiën verzocht de Commissie om advies met zijn brief van 23 augustus 2007 over:
 - de ontwerp-modelbrief die de administratie aan de betrokken personen wil versturen waarin hen wordt gevraagd of ze willen deelnemen aan het onderzoek van CREAT. Hierna volgt de letterlijke weergave van de brief met daaropvolgend de vrije vertaling ervan:

"Cette enquête a pour objectif de mettre en évidence les caractéristiques de quartier et les services de proximité qui ont une importance lors de l'achat d'un terrain. Elle nous permettra, en matière d'aménagement du territoire, de conseiller au mieux les communes dans leurs décisions en termes d'investissement en services publics ou de travaux d'aménagements des quartiers. En répondant à cette enquête d'une vingtaine de minutes sur votre expérience lors de l'achat d'un terrain vous nous permettrez d'établir des statistiques fiables sur cette question. Deux volets vous sont proposés; un premier sur les éléments qui ont influencé le choix de votre terrain et un deuxième sur votre situation personnelle (emploi et ménage). L'envoi est effectué par l'Administration générale de la Documentation patrimoniale et les réponses anonymes sont reçues par l'université. Ainsi, à aucun moment le lien entre votre nom et vos

réponses ne peut être effectué, ni par l'université, ni par l'administration. L'objectif est d'obtenir des statistiques globales. La participation à cette enquête n'est pas obligatoire mais elle aiderait l'université et l'administration à en savoir plus sur un domaine mal connu. Si certaines questions vous font hésiter, vous pouvez les négliger et renvoyer le formulaire partiellement complété." ;

(Dit onderzoek wil aantonen dat bij de aankoop van bouwgrond, de kenmerken van een wijk en de buurtdiensten van belang zijn. Door dit onderzoek wordt het voor ons mogelijk om op vlak van ruimtelijke ordening de gemeenten zo goed mogelijk te adviseren bij hun investeringen in openbare dienstverlening of buurtverfraaiingswerken. Als u onze vragen beantwoordt over uw ervaringen bij de aankoop van bouwgrond, kunnen wij over dit onderwerp betrouwbare statistieken opmaken. Het invullen van de enquête zal zo'n twintig minuten in beslag nemen. De enquête bestaat uit twee luiken; een eerste gaat over de elementen die een rol speelden bij de keuze van uw bouwgrond en het tweede luik handelt over uw persoonlijke situatie (werk en gezin). Het Algemeen Bestuur van de Patrimoniumdocumentatie verstuurt de vragenlijst en de universiteit ontvangt de anonieme antwoorden. Zo kan er geen enkel verband worden gelegd tussen uw naam en uw antwoorden, niet door de universiteit maar ook niet door de administratie. Het is de bedoeling om globale statistieken te bekomen.

U bent niet verplicht om aan deze enquête deel te nemen maar het zou de universiteit en de administratie helpen een beter zicht te krijgen op dit onbekend terrein. Als u bij bepaalde vragen twijfels hebt, slaat u ze gewoon over en stuurt u ons een onvolledig formulier terug);

- de eventuele garanties die de academische wereld moet bieden zodat de patrimoniumgegevens voor dit doel gebruikt kunnen worden;
- de vertrouwelijkheidsclausule die moet worden opgenomen in het contract tussen CREAT en het enquêtebureau.

4. De Administrateur-generaal van de Patrimoniumdocumentatie van de FOD Financiën verduidelijkt ook in zijn brief van 23 augustus 2007 dat *"la façon de procéder qui sera développée pour ce dossier aura une importante répercussion dans d'autres projets comme par exemple le projet "Osiris" (de manier waarop men voor dit dossier te werk zal gaan, belangrijke gevolgen zal hebben voor andere projecten, zoals bijvoorbeeld het project Osiris) zonder daar echter verder op in te gaan.*

II. Inleiding

5. Hier gaat hier over twee verschillende gegevensverwerkingen. De eerste verwerking is de selectie van kadastrale gegevens voor de samenstelling van een steekproef van personen die kunnen ondervraagd worden voor wetenschappelijk en statistisch onderzoek. De tweede verwerking is de rechtstreekse verzameling van gegevens door de onderzoeker van CREAT voor de opmaak van statistieken voor zijn doctoraatsthesis in stedenbouwkunde.

III. De selectie door de FOD Financiën van kadastrale gegevens voor de samenstelling van een steekproef van te interviewen personen voor wetenschappelijk en/of statistisch onderzoek

6. De selectie van personen die in 2005 bouwgrond hebben verworven binnen een straal van 40 km rond de stad Namen is een verwerking van persoonsgegevens en het Algemeen Bestuur van de Patrimoniumdocumentatie van de FOD Financiën kan worden beschouwd als de in artikel 1, § 4 van de privacywet bedoelde verantwoordelijke voor de verwerking.
7. Op die verwerking zijn twee regelgevingen van toepassing: de privacywet en het koninklijk besluit van 20 september 2002 tot vaststelling van de vergeldingen en de nadere regels voor de afgifte van kadastrale uittreksels en inlichtingen.
8. De privacywet is inderdaad van toepassing op de openbare registers van persoonsgegevens. De mededeling van persoonsgegevens uit openbare registers moet een vorm van extern gebruik zijn waarbij wordt getracht het wettelijk en gewettigd doel te verwezenlijken dat de grondslag vormt van dit openbaar register¹. Artikel 4, §1, 1° en 2° van de privacywet verplicht de verantwoordelijke voor de verwerking om persoonsgegevens eerlijk en rechtmatig te verwerken, alleen persoonsgegevens te verzamelen voor welbepaalde, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigde doeleinden en ze niet verder te verwerken op een manier die onverenigbaar is met die doeleinden.
9. Bovendien bepaalt artikel 15 van het voormeld koninklijk besluit van 20 september 2002 dat particulieren de kadastrale stukken kunnen raadplegen voor een wetenschappelijk doeleinde zonder winstoogmerk. Artikel 12 van dit koninklijk besluit regelt heel specifiek de uitreiking van kadastrale inlichtingen die worden bekomen nadat een geïnformateerde selectie is uitgevoerd op bepaalde gegevens van de kadastrale legger: inlichtingen die toelaten de

¹ Advies uit eigen beweging van de Commissie van 10 september 2001 betreffende de organisatie van openbaarheid van het kadaster.

eigenaars en/of de percelen te identificeren; bekomen via een op informatica gebaseerde selectie, kunnen worden verstrekt voor zover geen enkele selectie werd uitgevoerd op de persoonsgegevens van de eigenaars (naam, voornamen, geslacht, leeftijd en adres), tenzij de aanvrager een openbaar bestuur is of de aanvraag uitgaat van de eigenaar zelf. Ook de selectie op de oppervlakte van de percelen is verboden, tenzij de aanvraag om kadastrale inlichtingen te bekomen op die basis werd geselecteerd, van een particulier komt en zal dienen voor educatieve, wetenschappelijke doeleinden of voor een doeleinde van notoir algemeen belang en zonder winst oogmerk.

10. Het is dus de FOD Financiën die in het licht van deze bepalingen het doeleinde zal beoordelen waarvoor een mededeling van kadastrale gegevens wordt gevraagd maar ook de criteria die aangewend worden voor het geïnformatiseerd zoeken om die gegevens te kunnen uitreiken. In onderhavig geval is de selectie van kadastrale gegevens voor het samenstellen van een steekproef van huiseigenaren voor statistisch onderzoek, in functie van het aankoopjaar en situatie van hun bouwgrond binnen een straal van 40 km rond Namen een gegevensverwerking overeenkomstig de vereisten van artikel 4, §1, 1° en 2° van de privacywet.

IV. Uiteenzetting van de jurisprudentie van de Commissie, het Sectoraal comité van de Sociale Zekerheid en de Gezondheid en van het Sectoraal comité van het Rijksregister inzake het gebruik van gegevens van het Rijksregister en het Bisregister over het enquêteren van personen voor wetenschappelijk onderzoek.

11. Om een evenwicht te bekomen tussen de belangen van de onderzoekers die persoonsgegevens willen verzamelen voor wetenschappelijke of statistisch onderzoek en de belangen van de burger om controle te behouden over het gebruik van zijn eigen gegevens, bevelen de Commissie en de Sectorale comités van het rijksregister en de sociale zekerheid en gezondheid de volgende werkwijze aan: de verantwoordelijke voor de verwerking van de gegevensbank, waaruit de steekproef komt van te ondervragen personen voor wetenschappelijke en/of statistisch onderzoek, zal zelf het eerste contact leggen met de betrokken personen om hun toestemming te verkrijgen voor hun deelname aan de enquête. Op 14 juni 2006 gaf de Commissie hierover een advies uit eigen beweging² waarin zij uiteenzet waarop zij zich baseert om deze werkmethode aan te bevelen.

² Advies nr. 16/2006 van 14 juni 2006 met betrekking tot de modaliteiten van de mededeling van informatiegegevens van het Rijksregister met het oog op (wetenschappelijk) onderzoek

12. Volgens die methode stuurt de verantwoordelijke voor de verwerking van de gegevensbank waaruit de steekproef van de te ondervragen personen afkomstig is, een door de onderzoekers opgestelde contactbrief aan de betrokken personen. In deze brief worden het onderwerp, de doeleinden en de manier waarop de enquête wordt gevoerd klaar en duidelijk uitgelegd. Zo krijgen de personen die het wensen de mogelijkheid om, al naargelang de behoeften van dit specifiek onderzoek, ofwel het ingevulde enquêteformulier terug te sturen ofwel om op vrijwillige basis hun adresgegevens rechtstreeks aan de onderzoekers door te geven om deel te nemen aan een face to face interview. Het Sectoraal comité van het Rijksregister verleende dus alleen een machtiging op voorwaarde dat de contractbrief, te verzenden door het Rijksregister aan de betrokkenen, bepaalde vermeldingen bevatte waardoor het vrij, specifiek en geïnformeerd karakter van de toestemming voor deelname aan de enquête gewaarborgd kon worden. Die vermeldingen bestaan onder meer uit een beschrijving van het doeleinde van de enquête, een duidelijke vermelding dat de deelname aan de enquête niet verplicht is en dat het niet verplicht is om op alle vragen te antwoorden, en tenslotte bij de vermelding dat de betrokkenen het enquêteformulier moeten terugsturen aan de onderzoeker een vermelding dat zij hun naam en adres niet moeten aanbrengen op het enquêteformulier op de briefomslag.
13. Om ervoor te zorgen dat het aantal deelnemende personen verhoogt, staat het Sectoraal Comité de onderzoekers toe om in geval van weinig respons is een herinneringsbrief te schrijven met dezelfde vermeldingen die hierboven werden beschreven en met de bijkomende boodschap dat de betrokkenen die reeds antwoordden de herinneringsbrief van nul en gener waarde moeten beschouwen.

V. Onderzoek van het ontwerp van contactbrief

14. De Commissie stelt met genoeg vast dat het Algemeen Bestuur van de Patrimoniumdocumentatie van de FOD Financiën (zie punt 1 hierboven) met het briefontwerp dat het wil versturen aan de betrokkenen, de werkmethode volgt die de Commissie in haar jurisprudentie aanbeveelt.
15. Behoudens punten 17 en 18 stelt de Commissie vast dat de contractbrief die het Algemeen Bestuur van de Patrimoniumdocumentatie van de FOD Financiën wil versturen aan de personen van de steekproef, duidelijke informatie verschaft over :
 - a. het niet verplicht karakter van deelname aan de enquête;
 - b. het doeleinde van de enquête;

- c. de mogelijkheid dat niet alle vragen moeten worden beantwoord en dat de vragenlijst dus gedeeltelijk ingevuld mag teruggestuurd worden;
 - d. het feit dat de brief uitgaat van het Kadaster, register waaruit de namen van de te ondervragen personen afkomstig is;
 - e. **het feit dat, gelet op de werkmethode, op geen enkel moment door de universiteit noch door het Algemeen Bestuur een link kan worden gelegd tussen de naam van de ondervraagde persoon en zijn antwoorden;**
 - f. het feit dat de enquête anoniem moet worden verstuurd.
16. De Commissie vindt het aangewezen om in de contactbrief duidelijk te vermelden dat de enquête wordt gevoerd ten behoeve van een doctoraatsthesis bij CREAT en als de persoon akkoord is om eraan deel te nemen, het enquêteformulier moet worden teruggestuurd naar CREAT zonder zijn adresgegevens te vermelden op het formulier of de briefomslag.
17. De Commissie ontving op 5 oktober 2007 het enquêteformulier. Zij stelt echter vast dat door het verzamelen van het adres van de in 2005 verworven bouwgrond en het aanbrengen op het formulier van het kadastraal perceelnummer die de ondervraagde persoon heeft verworven de link tussen de ondervraagde persoon en zijn antwoorden perfect kan worden gelegd. Bijgevolg lijkt het inexact dat er geen enkele link kan gelegd worden tussen de antwoorden en de naam van de personen, zoals gesteld in punt 15 e.. De Commissie verzoekt derhalve dat in het ontwerp van contactbrief de informatie bedoeld in punt 15 e wordt geschrapt.
18. Verder zou er nog een identificatiemogelijkheid kunnen ontstaan door de manier waarop aan de betrokken personen eventueel een herinneringsbrief wordt gestuurd. De herinneringsbrief kan in de praktijk immers op twee verschillende manieren verstuurd worden: ofwel wordt die alleen verstuurd naar de personen die niet hebben geantwoord ofwel aan alle personen uit de steekproef waarin uitdrukkelijk wordt vermeld dat diegene die al heeft geantwoord de herinneringsbrief van nul en gener waarde mag beschouwen. Indien men een herinnering wil sturen aan de personen die niet hebben geantwoord is het noodzakelijk om alle enquêteformulieren te nummeren en moet er een concordantietabel worden opgemaakt van de nummers en de naam van de ontvangers. Deze laatste methode zou het bestuur van de Patrimoniumdocumentatie in staat stellen om het verband te leggen tussen de antwoorden en de ondervraagde personen. Wanneer een herinneringsbrief wordt gestuurd naar de personen die niet antwoordden, verzoekt de Commissie de informatie vermeld in punt 15 e, weg te laten.

19. Bovendien moet in de herinneringsbrief de uitnodiging voor deelname aan de enquête herhaald worden.
20. Tenslotte zou het ontwerp van contactbrief aangevuld kunnen worden met de adresgegevens van de dienst Patrimoniumdocumentatie van de FOD Financiën en van CREAT ook de naam van hun respectievelijke contactpersonen. Dit geeft de betrokken personen de mogelijkheid om eventueel meer informatie te vragen of om te verzoeken dat hun naam niet meer getrokken kan worden voor de samenstelling van een steekproef voor zulke enquêtes.

VI. Garanties die de academische wereld moet bieden als ze persoonsgegevens verwerkt voor wetenschappelijk en/of statistisch onderzoek.

21. Hoewel de onderzoeker van CREAT rechtstreeks gegevens inzamelt bij de betrokken personen, verricht hij slechts een gegevensverwerking voor wetenschappelijke en/of statistische doeleinden waarbij de privacywet van toepassing is **als de verzamelde gegevens redelijkerwijs toelaten dat de ondervraagden rechtstreeks dan wel onrechtstreeks kunnen worden geïdentificeerd en als het gaat om een verwerking van persoonsgegevens die geheel of gedeeltelijk geautomatiseerd is of in het geval ze niet-geautomatiseerd is, de persoonsgegevens bestemd zijn om in een bestand te worden opgenomen** (artikel 3, §1 van de privacywet).
22. Dit is hier het geval. Immers, krachtens artikel 1, 5° van het koninklijk besluit van 13 februari 2001 tot uitvoering van de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens, worden anonieme gegevens als volgt gedefinieerd: *"gegevens die niet met een geïdentificeerd of identificeerbaar persoon in verband kunnen worden gebracht en derhalve geen persoonsgegevens zijn"*. De richtlijn 95/45/EG betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens (considerans 26): *"om te bepalen of een persoon identificeerbaar is, moet worden gekeken naar alle middelen waarvan mag worden aangenomen dat zij redelijkerwijs door degene die voor de verwerking verantwoordelijk is dan wel door enig ander persoon in te zetten zijn om genoemde persoon te identificeren"*.
23. Welnu, na inzage van het ontwerp van het enquêteformulier, maakt het simpele feit dat het adres van de bouwgrond wordt ingezameld die de ondervraagde persoon heeft verworven (dit adres zou zijn huidige hoofdverblijfplaats kunnen zijn) en het kadastraal nummer op de

vragenlijst van het grondperceel vermeld staat, het niet mogelijk deze verwerking als een anonieme gegevensverwerking te beschouwen zoals de privacywet dat heeft bedoeld. Indien het kadastraal nummer niet op de vragenlijst zou staan, en indien bijvoorbeeld enkel de postcode alwaar het terrein is gelegen of zijn provinciale ligging wordt verzameld, kan er eventueel een anonieme gegevensverwerking plaatsvinden naargelang het al dan niet mogelijk is om de ondervraagde personen te identificeren.

24. Uit de vragen van het enquêteformulier blijkt dat er bij de voorgenomen verwerking geen gebruik wordt gemaakt van gevoelige gegevens, zoals bedoeld in de artikelen 6 tot 8 van de privacywet.
25. Volgens het proportionaliteitsbeginsel mogen slechts de strikt noodzakelijke, relevante en niet overmatige gegevens worden ingezameld voor de correcte verwezenlijking van het specifiek statistisch en/of wetenschappelijk onderzoek. De Commissie bepleit bijgevolg de verzameling van anonieme gegevens in de zin van de privacywet, als een dergelijke verzameling kan tegemoetkomen aan de specifieke behoeften van de onderzoeker van bij de verwezenlijking van zijn specifiek onderzoek. Er wordt aangeraden om gecodeerde gegevens te gebruiken in plaats van nominatieve gegevens of erg identificeerbare gegevens zoals het verblijfsadres of het kadastraal perceelnummer van de bouwgrond die de ondervraagde persoon heeft verworven.
26. Om het anoniem karakter van de gegevens te waarborgen pleit de Commissie er ook voor dat de enquête wordt gevoerd volgens de werkmethode die in Titel IV van dit advies omstandig wordt uiteengezet. De driehoeksverhouding die uit deze werkwijze voortvloeit biedt de mogelijkheid om personen te enquêteren waarbij alleen anonieme gegevens worden verwerkt (versturen van een formulier naar de betrokken personen door de verantwoordelijke voor de verwerking van het bestand waaruit de steekproef van personen wordt samengesteld en terugsturen van het ingevuld, maar anoniem formulier aan de onderzoeker).
27. Ten slotte is het aangewezen om de onderzoeksresultaten in een zodanige vorm te publiceren dat het risico op heridentificatie van de ondervraagde personen klein is, om niet te zeggen onbestaande. Er wordt algemeen aangenomen dat er een risico op heridentificatie bestaat wanneer er resultaten van een statistisch onderzoek worden gepubliceerd van bepaalde categorieën statistieken die betrekking hebben op een klein aantal individuen (meestal acht men het risico op heridentificatie zeer groot bij minder dan 3 individuen), of wanneer het aantal en de details van de gegevens van elk individu van die aard zijn dat het

voor bepaalde personen, omwille van hun persoonlijke kennis, redelijkerwijs mogelijk is om de identiteit van de betrokken persoon terug te vinden. In dit geval mogen de resultaten niet als dusdanig gepubliceerd worden maar moeten ze voor de publicatie anoniem worden gemaakt. Die anonimisering kan onder meer bewerkstelligd worden door het aantal individuen in de tabellen te vervangen door percentages of door de resultaten onder te verdelen in grotere en minder precieze statistische categorieën, wat het risico op heridentificatie zal verminderen, ja zelfs volkomen doen verdwijnen.

28. Aangezien de voorliggende enquête niet gebeurt in uitvoering van een wettelijke verplichting of voor het uitvoeren van een opdracht van algemeen belang waarmee een overheidsdienst werd belast, kan de gegevensverwerking alleen plaatsvinden met toestemming van de betrokken personen (artikel 5, a van de privacywet). Om te beantwoorden aan het vereiste van artikel 4, §1, 2° van de privacywet, moet ook het doeleinde van het onderzoek klaar en duidelijk worden omschreven, met het oog op het verkrijgen van de toestemming van de betrokken personen voor hun deelname aan de enquête (weren van lange en algemene formuleringen zonder betekenis). Door het versturen van de hierboven besproken contactbrief is aan deze twee vereisten voldaan.
29. In toepassing van artikel 9, §1 van de privacywet, moeten de ondervraagde personen informatie krijgen over de professionele adresgegevens van de onderzoeker van CREAT, de verantwoordelijke voor de verwerking voor wetenschappelijke en statistische doeleinden, het doeleinde van de gegevensverzameling; de mogelijke ontvangers van de gegevens (opdrachtgevers van de studie,...), over het facultatieve karakter van het antwoord en ook over het bestaan van een recht op toegang tot en verbetering van de gegevens.
30. In toepassing van artikel 4, §1, 5° van de privacywet kunnen de verzamelde gegevens maar gedurende een gepaste termijn bewaard worden en de gegevens moeten gewist worden op het einde van de doctoraatsthesis. De concordantietabel van de adressen van de ondervraagde personen, het desbetreffende kadastrale perceelnummer en de code die daar desgevallend wordt toegekend moet eveneens worden vernietigd op het ogenblik dat het niet meer nodig is om ze te bewaren voor de verwezenlijking van dit specifiek onderzoek.
31. Wanneer de gegevensverwerking geheel of gedeeltelijk geautomatiseerd is, moet daarvan aangifte gedaan worden bij de Commissie in toepassing van artikel 17 van de privacywet.

VI. Contract van onderaanneming tussen het onderzoekscentrum en het enquêtebureau

32. Wanneer de verantwoordelijke voor de verwerking beroep wil doen op een verwerker om alle of bepaalde verrichtingen van zijn persoonsgegevensverwerking te verwezenlijken is hij krachtens de privacywet verplicht een kwaliteitsvolle verwerker te kiezen die voldoende garanties kan bieden ten aanzien van de technische en organisatorische veiligheidsmaatregelen voor de verwerking. Het is de verantwoordelijke voor de verwerking die alle nodige maatregelen moet treffen om zich daarvan te verzekeren onder meer middels geschreven contractuele bepalingen. Artikel 16, §1 van de privacywet verplicht de verantwoordelijke voor de verwerking eveneens om in de contractuele bepalingen de verantwoordelijkheid vast te stellen van de verwerker ten aanzien van hem en uitdrukkelijk overeen te komen dat de verwerker en de personen die onder zijn gezag werken slechts kunnen handelen in het kader van zijn specifieke verwerkingsopdracht en enkel in opdracht van de verantwoordelijke voor de verwerking. Verder is het van belang dat, overeenkomstig artikel 16 van de privacywet, de verantwoordelijke voor de verwerking of zijn verwerker de personeelsleden die toegang hebben tot de persoonsgegevens, onderwerpen aan een contractuele vertrouwelijkheidsverplichting.
33. Krachtens artikel 16 van de privacywet moet de verantwoordelijke voor de verwerking de organisatorische en technische maatregelen treffen om een passende beveiliging van de gegevensverwerking te kunnen waarborgen. Dit passend karakter moet rekening houden met de stand van de techniek en de ermee gepaard gaande kosten, de aard van de te beschermen gegevens en de mogelijke risico's. De Commissie verwijst hiervoor naar de "Referentiemaatregelen voor de beveiliging van elke verwerking van persoonsgegevens"³ die zij heeft goedgekeurd en gepubliceerd op haar website.

OM DIE REDENEN,

Gelet op wat voorafging, brengt de Commissie een gunstig advies uit mits naleving van de volgende voorwaarden:

- De contactbrief moet worden aangepast overeenkomstig de opmerkingen in considerans 16 tot 20 van dit advies;
- Dat de onderzoeker van CREAT ook de opmerkingen in acht neemt over: de proportionaliteit van de verzamelde gegevens (considerans 25), het doorvoeren van een

³ <http://www.privacycommission.be/nl/static/pdf/referenciemaatregelen-vs-01.pdf>

verzameling van anonieme gegevens als het onderzoek daarvoor de mogelijkheid biedt (considerans 26), het verkrijgen van de toestemming van de betrokken personen (considerans 28), de manier waarop de onderzoeksresultaten gepubliceerd worden (considerans 30), de eventuele verplichting om de verwerking bij de Commissie aan te geven en over de keuze van een kwaliteitsvolle verwerker en de afsluiting van een passend contract van onderaanneming (considerans 32 en 33).

De Administrateur,

De Voorzitter,

(get.) Jo Baret

(get.) Willem Debeuckelaere